

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk och vedanatomisk analys av takspån samt en taktrobräda i Torpa kyrka, Ydre kommun, Östergötland

Linderson, Hans

2012

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2012). *Dendrokronologisk och vedanatomisk analys av takspån samt en taktrobräda i Torpa kyrka, Ydre kommun, Östergötland*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2012:54). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

6 November 2012

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2012:54
Hans Linderson****DENDROKRONOLOGISK OCH VEDANATOMISK ANALYS AV TAKSPÅN SAMT
EN TAKTROBRÄDA I TORPA KYRKA, YDRE KOMMUN, ÖSTERGÖTLAND****Uppdragsgivare:** Göteborgs universitet, Box 1023, 831 29 ÖSTERSUND Id. 3016BALMGU
(kontaktperson Gunnar Almevik)**Område:** Södra Östergötland **Prov nr:** 17186-192 **Antal prov:** 7**Dendrokronologiskt objekt:** fasta fynd (in situ) och lösfynd från ö tillbyggnaden och långhus**Resultat:**

Dendro nr:	Prov Nr : se prov-beskrivning nedan	Trädslag	Antal år (antal radier om annat än 1)	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter)	Trädets beräknade egenålder och proveniens (först nämnd högst korrelation)
17186		Tall	111	Sp 14, ej W	1691	1757 ± 20	300 Smål-ÖGötl
17187		Tall	121	Sp 37*, ej W	1485	1518 ± 20	170 Smål-ÖGötl
17188		Tall	43	Ej sp*	(1644)	(E 1694)	200(Smål-ÖGötl)
17189		Tall	165	Sp 45 ej W	1734	1769 ± 20	360, Smål-ÖGötl
17190		Tall	68	Ej sp*	1767	E 1817	210 ÖGötl
17191		Tall	156	Sp 98, W	1637	V 1637/38	280 Smål
17192		Tall	106	Sp 48, ej W	Ej daterad	-	200 Smål-ÖGötl

Antal årsringar i splinten för det undersökta virket beräknas till 80 ± 20 eller $*70 \pm 20$.Trädens egenålder beräknas med vanligtvis tre osäkerhetsfaktorer (årsrings-)avstånd till bark/vankant från yttersta årsring i provet (här antas att endast ett fåtal årsringar i kärnveden är borttagen), avstånd till märg från innersta årsring samt avstånd varifrån virket är uttaget till markyta/rot. Bedömd och i en viss mån vågad, felmarginal är ± 30 år om inget annat anges, större felmarginal anges inom parentes.

Resultatuppgifter inom parentes är inte helt säkra.

Kommentarer till resultatet

Fyra taktäckningstillfällen kan fastläggas från början av 1500-talet till 1800-talet, med endast fem daterade brädor. Proveniensbestämningen kan i en vid bemärkelse betraktas som regional. Många kronologier från norra Småland passar lite bättre än de Östergötländska. Min bedömning är att det ger mer en indikation i vilken riktning man skall tänka sig att virket är hämtat än exakt bestämning om växtplatsen är på ena eller andra sidan gränsen. De som har fått proveniensbestämningen, Småland-Östergötland är sannolikt hämtade inom en zon några mil endera sidan om landskapsgränsen. Med så spridda dateringar och därmed liten eller ingen tidsmässig överlapp inte varit möjligt att säkert bedöma om virket är hämtade från ett gemensamt begränsat område.

CATRAS Dendro nr:	Provbeskrivning: Enligt Börje Samuelssons anteckningar, Karl-Magnus Melins terminologi (muntligen) och min labb-dokumentation. (Tg) Tangentiellt, (Rad) Radiellt, (sTg) semi Tangentiellt (mellan Tg/Rad)	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)
17186	Spån-rest (avbrutet) lösfynd, Tall (Tg)	1757 ± 20
17187	Taktro östra tillbyggnaden, in situ, bräda 5 nerifrån, Tall (sTg)	1518 ± 20
17188	Takspån med rakt avslut (Tr), lösfynd (lös), södra skeppet, Tall (sTg)	(E 1694)
17189	Takspån med rakt avslut (Tr), östra tillbyggnaden, lågt vänster ingång, Tall (Rad)	1769 ± 20
17190	Takspån med rakt avslut (Tr), östra tillbyggnaden, lågt höger ingång, Tall (sTg)	E 1817
17191	Takspån med rakt avslut (Tr), lösfynd (lös), LH, Tall (sTg)	V 1637/38
17192	Takspån med rakt avslut (Tr), lösfynd (lös), LH, Tall (Rad)	-

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891